

Amerika se izrekla za preiskavo situacije v krajih ob grški meji

Varnostni svet Združenih narodov naj bi imenoval posebno komisijo. Kosanovič ponovno zavrnil grške obdolžitve

Lake Success, N. Y., 19. dec.—Herschel V. Johnson, predstavnik Amerike v varnostnem svetu Združenih narodov, je predlagal preiskavo situacije v Grčiji in v krajih na obeh straneh grške meje, kakor tudi obdolžitve, da Jugoslavija, Bolgarija in Albanija podpirajo grške levčarje in gerilce, ki so zavajevali v bitkah s četami atenske vlade. Obdolžitve je izrekel grški premier Konstantin Tsaldaris.

Varnostni svet naj bi poslal posebno komisijo v Grčijo. Člani komisije naj bi obiskali tudi jugoslovanske, bolgarske in albanske kraje ob grški meji. Johnson je dejal na prvi varnostnega sveta, da ni nobenega dvoma o incidentih v obmejnih krajih. Svet naj bi podal svojo razsodbo po končanju preiskave in ugotovitvi dejstev.

Zadeva je prišla pred varnostni svet, ko je grški premier Tsaldaris izrekel obdolžitve, da Jugoslavija, Bolgarija in Albanija pošiljajo levčarske grupe čez mejo v Grčijo in da te pripravljajo navale na grške vasi ter naselbine. Obdolžitve je takoj zavrnil Sava Kosanovič, jugoslovanski poslanik v Washingtonu. On je zahteval, naj varnostni svet takoj imenuje posebno komisijo, ki naj bi šla v Grčijo in vodila preiskavo.

Obdolžitve grškega premierja so brez podlage," je rekel Kosanovič. "Bitke in homatije v Grčiji so posledica notranje politike atenske vlade, ki skuša zaustaviti odpor večine grškega ljudstva. Incidenti se dogajajo izključno na grškem ozemlju in vzrokov se ne sme iskati zunaj Grčije. Velika Britanija in Ame-

Connally vidi možnost miru

Napetost med Rusijo in zapadnimi silami se polegla

Washington, D. C., 19. dec.—Senator Tom Connally, demokrat iz Teksasa in načelnik senatornega odbora za zunanje zadeve, je dejal, da so izgledi za svetovni mir dobri in da se je napetost med Rusijo in zapadnimi silami ublažila kot rezultat diskuzij in dela skupščine Združenih narodov. Namignil je, da je njegova naloga kot ameriškega delegata dovršena in da bo resigniral kot svetovalec državnega tajnika Byrnesa.

"Govorice o neizbežnosti tretje svetovne vojne so utihnile v zadnjih tednih," je dejal. "To je eden uspeh organizacije Združenih narodov. Na sejah skupščine sploh nismo govorili o vojni, temveč o potrebi svetovnega miru. Če dejstvo, da ljudje različnih mnenj pridejo skupaj in razpravljajo o metodah glede reševanja problemov v duhu kooperacije, je značilno.

Uverjen sem, da je organizacija Združenih narodov veliko prispevala k izravnavi sporov. Ako bodo Amerika, Rusija in Velika Britanija še nadalje kooperirale, vojne ne bo. Odnos med temi veliki silami so danes boljše nego so bili kdaj prej po zaključitvi vojne v Evropi in na Pacifiku."

Connally je na sestanku s časniki izjavil, da njegovo delo v bodočnosti v prilog miru zavisi od predsednika Trumana. Še vedno se nadalje Trumanu, če slednji misli, da ga še potrebuje.

Dobri ekonomski izgledi v Ameriki

Truman objavil poročilo svetovalcev

Washington, D. C., 19. dec.—Predsednik Truman je dejal, da so ekonomski izgledi dobri, zaeno pa je pobijal napovedi nekaterih krogov, da bo Amerika zabredla v depresijo v prihodnjem letu.

Truman je podal zadevno izjavo na sestanku s časniki. Prej je objavil letno poročilo svojih ekonomskih svetovalcev. To naglašajo med drugim, da bo v Ameriki prosperiteta v letu 1949 in naslednjih letih, če ne bo stavk in bodo delavske unije kooperirale z vlado in industriji.

Predsednik je dalje rekel, da stavke v tem letu, ki so zavrle industrijsko produkcijo, niso bile potrebne. On ni hotel razkriti ekonomskih ukrepov in priporočil svoje administracije, katere bodo vsebovale njegove poslanice novemu kongresu, ko se bo sestel v svojem zasedanju. Dejaj le, da ob naslovil tri poslanice kongresu, nanašajoče se na stanje Unije, ekonomijo in proračun. Republikanci bodo imeli večino v obeh kongresnih zbornicah.

Časnikarji so ga vprašali, ali bo kandidat za predsednika, ko se bo vršila konvencija demokratske stranke 1. 1948. Truman je dejal, da ne more odgovoriti na vprašanje sedaj.

Člani Trumanovega ekonomskega sveta, ki so sestavili poročilo, so dr. Edwin G. Nourse, John D. Clark in Leon H. Keyserling.

Akutno pomanjkanje živil v Angliji

Apel na Ameriko za pomoč

London, 19. dec.—Velika Britanija se je znašla v resni živilski krizi. To dejstvo so priznali vladni krogi.

Pomanjkanje živil je večje nego je bilo v vojnih letih, ko so nemške podmornice potapljale ameriške in druge parnike, natrpane z živilni in drugimi potrebščinami, na poti v angleške luke. Britska vlada je ponovno apelirala na Ameriko za pomoč. Apel je dobil odziv v naznanilu, da bo Amerika dostavila Angliji 84.000 ton pšenice in januarju.

Odredba glede delitve kruha v odmerkih bo ostala v veljavi. Izdana je bila po zaključitvi vojne v Evropi in na Pacifiku. Živilski minister John Strachey bo morda odpotoval v Washington, kjer bo imel razgovore s predsednikom Trumanom in člani ameriške vlade.

Strachey je naznanil, da je moral znižati odmerke šepa na dve unci na teden za osebo. Znižani bodo odmerki mesa, čeprav je Anglija sklenila dogovor z Argentino glede pošiljanja mesa.

Unija ADF poražena pri volitvah

Chicago, 19. dec.—Unija Ameriške delavske federacije je bila poražena pri volitvah, katerih so se udeležili pisarniški delavci v službi Peoples Gas Light & Coke Co. Ako bi bila zmagala, bi dobila pravico reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih. Za unijo je bilo oddanih 431 glasov, proti pa 481 glasov. Volitve je odredil federalni delavski odbor.

INDUSTRIJCI LAHKO PREPREČIJO IZBRUH STAVK

Murray naglasil važnost kolektivnega pogajanja

ZVIŠANJE MEZD POTREBNO

Pittsburgh, Pa., 19. dec.—Philip Murray je dejal, da odvrnitev stavk, ki bi paralizirale ameriško gospodarstvo, zavisi od industrijskega, ne od delavskih unij. Murray je govoril kot predsednik Kongresa industrijskih organizacij in jeklarske unije, ki ima 80.000 članov. Njegova izjava je bila odprto svarilo industrijskega. Podal jo je po konferenci z Albertom Fitzgeraldom, predsednikom unije United Electrical, Radio & Machine Workers, in Walterjem Reutherjem, predsednikom unije združenih avtnih delavcev. Te so tri največje delavske organizacije v Ameriki. Fitzgeraldova unija ima čez 600.000 članov, Reutherjeva pa skoro milijon članov.

"Vse zavisi od industrijscev," je rekel Murray. "Ekonomska položaj dežele poznajo in lahko rešijo deželo pred izbruhom stavk. Te tri naše organizacije z drugimi unijami CIO vred se zavedajo važnosti kolektivnega pogajanja pri reševanju ekonomskih problemov."

Gledam v bodočnost in upanju in verjamem, da se industriji zavedajo svojih odgovornosti in da se ne bodo upirali zahtevam glede zvišanja mezd, ki je potrebno sedaj, ker draginja stalno narašča. Zvišanje mezd bo zagotovilo blaginjo delavcem in ljudstvu na splošno."

Voditelji treh največjih delavskih unij so izjavili, da se strinjajo s poročilom, katero je sestavil Robert N. Nathan, ekonomski svetnik in svetovalec CIO. Poročilo je Murray nedavno objavil s sugestijo, naj bo kašipot reprezentantom industriji in unij pri kolektivnih pogajanjih.

Poročilo trdi med drugim, da industrije lahko zvišajo mezde do 25 odstotkov brez zvišanja cen.

Bitka med ameriški vojniki

Tokio, 19. dec.—List Star, glasilo ameriške armade, poroča, da je bil en ameriški vojak ubit, dva pa ranjena v bitki v nekem nočnem klubu v Tokiju. Spopadli so se zamoraki in belopoltni vojaki.

BRITSKI DIPLOMATI OBDOLENI PROTISOVJETSKJE PROPAGANDE

LONDON, 19. dec.—Veš iz zanesljivih virov pravi, da so člani parlamentarnega odbora za zunanje zadeve delavske stranke soglasno odobrili poročilo z obdolžitvami, da nekateri britski diplomati intrigujejo in širijo zlobno propagando proti Sovjetski uniji.

Poročilo, ki je bilo sestavljeno po osem mesečni študiji, je bilo soglasno odobreno na tajni seji odbora. Imena diplomatov niso bila razkrita. Poročilo vsebuje sugestije in navodila britskemu zunanjemu uradu. Ena sugestija je, naj zunanji urad odstavi poklicne diplomate, učence stare diplomatske šole, ki zagovarjajo smernice prejšnjih konservativnih vlad.

Nekateri diplomati so obdolženi, da nudijo podporo in zaslomno zagovornikom starega reda v Evropi, namesto da bi navezali stike in sodelovali z voditelji levčarskih strank v Franciji in nekaterih drugih evropskih državah.

Truman naslovil apel Kitajski

Stori naj korake za končanje civilne vojne

Washington, D. C., 19. dec.—Predsednik Truman je apeliral ni Kitajsko, naj stori korake za končanje civilne vojne, zaeno pa je naglasil, da Amerika še vedno priznava vlado generalisima Čiang Kaišeka in da jo bo še nadalje podpirala. Cete te vlade so zavajevane v bitkah s komunističnimi silami.

Truman je pojasnil ameriško politiko napram Kitajski. Izrazil je obžalovanje, ker enotnost še ni dosežena v deželi in ker se civilna vojna nadaljuje. To ovira prizadevanja za ekonomsko okrevanje Kitajske. Ona mora prevzeti odgovornost kot članica organizacije Združenih narodov za oborožen konflikt.

Na sestanku s časniki je Truman dejal, da je Amerika za vključitev komunistov v Kaišekovo vlado. Zadevna priporočila vsebuje deklaracija ameriške vlade, ki je bila izdana pred enim letom. Predsednik je naglasil, da mora ameriški ljudstvo vedeti, kakšna je politika državnega departmanta napram Kitajski.

Truman je ponovil trditev, da se Amerika ne vmešava v notranje zadeve Kitajske. Ameriška je znižala svojo oboroženo silo na Kitajskem od 113.000 vojakov na 12.000.

Izjavo Lina Tzuhanu, voditelja kitajskih komunistov, da ameriška vlada ni izpolnila dane obljube, je Truman ignoriral. On tudi ni hotel komentirati zahteve senatorja Flandersa in senatorja Murrayja, naj se izreče za sklicanje mednarodne konference, na kateri naj bi se vršile diskuzije o rešitvi kitajskih problemov.

Farley okrca voditelje demokratske stranke

New York, 19. dec.—James A. Farley, bivši generalni poštar, je v svojem govoru oplazil sedanjega voditelja demokratske stranke. Dejaj le, da so kongresne volitve v novembru demonstrirale, da ljudstvo ne zaupa voditeljem te stranke.

Komisija podprla japonske unije

Washington, D. C., 19. dec.—Zavezniška komisija za Daljni vzhod je podprla japonske delavske unije. Izjavila je, da se delavci lahko organizirajo in udeležujejo tudi političnih aktivnosti.

REVIZIJA AMERIŠKE POLITIKE NAPRAM ARGENTINI

Državni departament se bo udal pritisku

PODRŽAVLJENJE NEMSKIH FIRM

Washington, D. C., 19. dec.—Protiargentinska politika Trumanove administracije, ki je oživila stari vzlik o ameriškem imperializmu v nekaterih latinskih republikah, bo revidirana v bližnji bodočnosti. Ta je omajala ameriški prestiž v latinski Ameriki.

Državni departament bo moral revidirati politiko zaradi silnega pritiska vojnega in mornaričnega departmanta ter celo nekaterih svojih uradnikov. Na departament pritiskajo tudi ameriški poslaniki v Argentini, Braziliji in drugih latinskih republikah. Ti so za zbliznanje med Ameriko in Argentino. Amerika naj bi se sprizajnila z Juanom Peronom, predsednikom argentinske republike, in ga pridobila za podpis pakta glede obrambe zapadne hemisfere. Amerika naj bi zalagala Argentino in druge republike z orožjem, strelivom in drugim vojnim materialom.

Trdi se, da sta glavna ovira zbliznanju z Argentino državni podtajnik Dean Acheson in pomožni državni tajnik Spruille Braden. Slednji je načelnik oddelka za zadeve latinskih republik. Braden je baje zapretel z resignacijo, če bo ameriška politika napram Argentini revidirana.

William Pawley, ameriški poslanik v Braziliji, je nedavno opozoril Trumana, da bo konferenca latinskih republik, na kateri naj bi se vršile diskuzije o obrambi zapadne hemisfere, ponovno odložena, če ne bo prišlo do zbliznanja z Argentino. Ameriški poslanik George Messersmith v Argentini je tudi priporočal sklenitev sporazuma s predsednikom Peronom.

Messersmith je imel v zadnjih tednih več razgovorov s Peronom in argentinskim zunanjim ministrom Bramuglijem. Trumana je potem informiral, da se bo Peron izrekel za deportacijo večjega števila Nemcev in podržavljenje ali likvidacijo nemških firm v Argentini, če bo Amerika revidirala svoje stališče in zavrgla protiargentinsko politiko.

Sodišče odločilo proti avtni uniji

Milwaukee, Wis., 19. dec.—Državno vrhovno sodišče je odločilo proti avtni uniji CIO, ki je okleala stavko proti Allis-Chalmers Mfg. Co. Potrdilo je odlok nižjega sodišča, ki je obdoločilo 26 uradnikov in članov unije v zapor. Vsi so bili spoznani za krive žaljenja sodišča, ker si ignorirali odredbo proti piketiranju.

Eksekucija nemških ujetnikov v Kanadi

Lethbridge, Alta., Kanada, 19. dec.—Štirje nemški vojni ujetniki in kanadski vojni veterani so bili obešeni na dvorišču tukajšnje jetnišnice. Obtoženi so bili umora Donalda Shermana in dveh deklic. Sodišče jih je spoznalo za krive in obdoločilo v smrt na vešalih.

Uposlitev nemških časnikaerjev v Ameriki

San Francisco, Cal., 19. dec.—Paul C. Smith, urednik tukajšnjega lista Chronicle, se je izrekel za uposlitev nemških časnikaerjev v Ameriki. Ti naj bi dobili delo pri ameriških listih in se seznanili z demokracijo. Smith je nedavno obiskal Nemčijo in druge evropske države.

Domače vesti

Iz domovine

Cleveland, O.—Frances Somrak je prešla iz stare domovine vest, da je dne 2. nov. v Podstrani pri Zagorju ob Savi umrl njen oče Franc Koželj, star 79 let. Poleg nje in njene družine zapuščata brata Vincenca v Broughtonu, Pa., hčer Ano v Franciji, doma pa sestro Frančiško Rancinger.

Nov grob

New York.—Dne 2. dec. je umrla Marija Kucler, stara 61 let, doma iz Dragomelj pri Domžalah in v Ameriki 40 let. Tukaj zapuščata dva sinova, eno hčer in dve sestri.

Požar v mesnici

Fallston, Pa.—Dne 26. nov. je tukaj pogorela klavnica slovenskega mesarja Franka Ovce. Zgorelo je vse mesarsko orodje, dočim je ostala kadilnica s prekajeno slanino nepoškodovana. Ogenj je nastal pri dimniku in škoda znaša okrog štiri tisoč dolarjev.

Izvoljeni

Ely, Minn.—Pri volitvah v mestno zbornico dne 3. dec. so bili izvoljeni trije tu rojeni rojaki, namreč Matt Marolt, Joe Lobe in Frank Fink.

Iz Clevelanda

Cleveland.—Naglo je umrl John Lipar, star 25 let in bivši vojak. Bil je član društva 142 SNPJ in 51 SDZ. Zapuščata starše in dve sestri.—V bolnišnici je umrl Ignac Merhar, star 64 let, doma iz Dolenje vasi pri Gorici in v Ameriki 42 let. Bil je član ABZ, KSKJ in SDZ. Zapuščata žena, sina in dve hčeri ter štiri vnuke.—Mary Gerl je prešla vest iz vasi Smerje pri Trnovem-Ilir. Bistrica, da je tam umrla njena mati Helen Kovačič v visoki starosti 88 let. Poleg nje zapuščata tukaj sina in dve drugi hčeri, eno hčer pa v Exportu, Pa.

ski diplomati imeli že več razgovorov z voditelji španskih političnih grup. Nanašali so se na ustanovitev nove vlade, ki naj bi nadomestila Francovo diktaturo in ostala na krmilu do razpisa volitev. Diplomati so izrazili upanje, da bodo dobili na svojo stran nekatere španske vojaške častnike.

Britska misija aktivna v Španiji

Formiranje bloka proti Francovi vladi

London, 19. dec.—Vest iz zanesljivih vladnih virov pravi, da so člani britske diplomatske misije aktivni v Španiji. Navzali so že stike z voditelji različnih španskih političnih grup z namenom ustanovitve bloka, ki naj bi odstranil diktatorja Franca in formiral novo vlado. Vest trdi, da javnost ne bo presenečena, ako bo informirana, da so ameriški diplomati udeleženi v sličnih aktivnostih.

(Ameriški državni departmet je dejal, da ameriška vlada ni revidirala svojega stališča napram režimu diktatorja Franca v Španiji. To je, da je strmo glavljenje tega režima zadeva španskega ljudstva, ne Amerike ali drugih držav.)

V Londonu trdijo, da so brit-

OŠTRA OBSODBA ZAVEZNIŠKE VOJAŠKE VLADE V NEMČIJI

BERLIN, 19. dec.—W. C. Doherty, podpredsednik Ameriške delavske federacije, je ostro obsodil vojaško vlado štirih zavezniških držav v Nemčiji. Označil jo je za kolosalni polom.

"Pod pretvezo, da je treba uničiti nemške vojne industrije," je dejal, "se ubija gospodarstvo. Nemčija je postala dežela beračev. Oblast je v rokah vojaške birokracije v vseh okupacijskih conah."

Doherty je predlagal ustanovitev centralne administracije, ki naj bi izvrševala funkcije, dokler ne bo ustanovljena nemška vlada. Zavezniške okupacijske armade naj bi imele le policijsko oblast. Nadzirale naj bi industrije in preprečile izdelovanje orožja.

Zavezniške avtoritete naj bi tudi preklicale restrikcije o produkciji. Uveljavljene so bile na podlagi dogovora, katerega je Amerika sklenila z Rusijo. Veliko Britanijo in Francijo. Namen

je bil preprečenje nemške konkurence na svetovnih tržiščih. Odprava restrikcij bi prihranila ameriškim davkoplačevalcem milijone dolarjev, ki se zdaj trošijo za vzdrževanje okupacijske armade.

Doherty je načelnik odbora Ameriške delavske federacije, ki je bil poslan v Nemčijo v svrhu študije aktivnosti nemških unij in sorodnih vprašanj. O rezultatu študije bo odbor poročal eksekutivnemu svetu federacije.

Člana odbora sta Anton Jacobs, reprezentant unije mesarskih delavcev, in Israel Feinberg, reprezentant unije Ladies Garment Workers.

"Z ustanovitvijo centralne administracije bi se lahko nekaj doseglo," je rekel Feinberg. "Formiranje demokratičnih unij, ki je velika potreba, ni mogoče sedaj, ko štiri vojaške vlade uveljavljajo različne regulacije."

Glasovi iz naših naselebin

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Nerodnina za Zdravna društva (Izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrti let; za Chicago in okolico Cook Co., \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$8.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year, foreign countries \$8.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenarodenih listkov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drama, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštnino.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Petrolej na bližnjem vzhodu

Perzija (Iran) je bila zadnje dni zopet v svetovnem tisku. V ta tisk je prišla, ker se je obetala civilna vojna med "avtonomno" provinco Arzebejdžanom, ki je pod sovjetskim vplivom, in centralno vlado v Teheranu, ki je pod vplivom in tudi v službi tujega kapitala — angleškega in ameriškega. Do civilne vojne ni prišlo, ker Rusija očitno ni hotela riskirati novega viharja. V ozadju vseh konfliktov v Perziji, sploh na vsem bližnjem vzhodu je — OLJE, PETROLEJ, ki je sodobno zlato.

O zasidranju zapadnega kapitala v Perziji, na vsem bližnjem vzhodu, je Milan Ogrin napisal zelo informativen članek, ki ga tukaj podajamo čitateljem — urednik je ta teden na počitnicah. Članek se glasi:

Problem petroleja na bližnjem vzhodu zavzema zelo važno mesto v mednarodni politiki. Bližnji vzhod leži namreč na stičišču treh kontinentov: Azije, Afrike in Evrope. Dežele bližnjega in srednjega vzhoda leže poleg tega na najkrajši poti v Indijo, ki je najbogatejša kolonija angleškega imperija.

Strateški pomen bližnjega in srednjega vzhoda je naravno že zgodaj zbudil zanimanje največjih evropskih držav. V teh deželah, to je Turčiji, Siriji, Iraku, Palestini, Transjordaniji, Arabiji in Egiptu ter Perziji živi namreč okrog 50 milijonov prebivalcev. Te države so bile že v začetku XX. stoletja skromne agrarne dežele brez pomembne industrije. Stopnja kapitalističnih odnosov je bila nizka, akumulacije nacionalnega kapitala ni bilo.

Visoko razvite evropske države so zato našle ugodna tla za plasiranje svojega kapitala v trgovini, transportu in kreditu. Vsi ti momenti so igrali nemalo vloge pri ekspanziji evropskih držav v te dežele. Ekonomski faktor, ki je brez dvoma v največji meri podpiral to ekspanzijo, pa je bilo odkritje močnih petrolejskih vrelcev v dolini Tigrisa in pozneje tudi na obrežju Rdečega morja, Perzijskega zaliva in v centralni Arabiji.

Znanstveniki so ugotovili, da predstavljajo zažoge petroleja v Iraku in Iraku okrog 20% svetovne produkcije ali 700 milijonov ton vseh zalog kapitalističnega sveta. Izredni ekonomski in strateški pomen teh vrelcev pa še poudarja okolščina, da leže v središču trgovskih in strateških prometnih poti, ki vodijo iz atlantskega bazena v bazen Indijskega oceana. Petrolejski zakladi bližnjega in srednjega vzhoda pa so važni ne le za britansko floto, ki operira med Indijskim in Atlantskim ocenom. V deželah bližnjega in srednjega vzhoda pridobiva namreč Anglija tri četrtine petrolejske produkcije.

Naša karta prikazuje dežele bližnjega vzhoda. Te so razporejene v prostoru, ki ga obdaja pet morij: Črno morje, Sredozemsko, Rdeče in Kaspijsko ter Perzijski zaliv. Na črti Kavkaz-Perzijski zaliv imamo najbogatejše vrelce na svetu. Ti se koncentrirajo največ v dveh conah: na severu okoli Kaspijskega morja in na jugu na obali Perzijskega zaliva in v porečju reke Tigris. Ta južna petrolejska cona, ki je nadaljevanje mezopotamskih vrelcev, se v Iraku razteza od Kurdistanu do Khuzestana. Te vrelce izkorišča Anglo-iranska petrolejska družba.

Anglo-iranska petrolejska družba je brez dvoma ena najbogatejših na svetu. Njena koncesija v južnem Iraku obsega področje 500.000 kvadratnih milj. Leta 1945 je Anglo-iranska petrolejska družba izčrpala 17 milijonov ton petroleja, kar daleko prekaša vse vrelce na bližnjem in srednjem vzhodu. Po produkciji je torej Iran na četrtem mestu; petrolejski zakladi te dežele predstavljajo namreč 8% petrolejskih zalozov vsakega sveta. Ta družba je postavila na sotočju rek Tigrisa in Eufrata ogromno petrolejsko rafinerijo, ki je ena največjih na svetu. Zgrajila pa je tudi poseben naftovod, ki vodi od glavnega središča (Maidan i. Naftun) do rafinerije pri Abadanu, odkoder se petrolej natovarja na morske parnike.

Družba ima koncesijo za izkoriščanje petroleja do leta 1993. Kapital te družbe znaša 33 milijonov funtov šterlingov; družba zaposluje sedaj 70.000 delavcev. Delovni pogoji so zelo slabi. Med delavci ni sindikalnih organizacij.

V Iraku izkorišča petrolej posebna Anglo-iranska petrolejska družba ("Anglo-Iraq Petroleum Company"). To je mednarodna družba, v kateri je zastopan angleški, francoski in ameriški kapital. Glavni akcionisti te družbe so torej "Anglo-iranska petrolejska družba", "Royal Dutch Shell", "Standard Oil" in "Compagnie Francaise du Petrole". Kvota delnic teh družb znaša 23.75%. Ta družba izkorišča petrolejska polja vzhodno od reke Tigris.

Najmočnejši izvori so pri Kirkuku (Mosulu). To ozemlje je prišlo po prvi svetovni vojni pod oblast iraške države. Na mirovni konferenci v Parizu si je Turčija močno prizadevala, da bi ohranila ta najdišča zase, toda britanska diplomacija je dokazala, da je to ozemlje, naseljeno po večini s Kurdi in da Turčija nima pravice do tega teritorija. Nekaj let pred drugo svetovno vojno je ta družba zgradila ogromen naftovod od Kirkuka do Sredozemskega morja. Pri Hadisu na Eufratu se ta naftovod deli na dva kraka. Severni konča v Siriji (Tripolis) in je dolg 850 km, južni pa v Palestini (Haifa) in je dolg 1020 km. Po bogastvu petroleja zavzema Irak tretje mesto na svetu. Njegove zaloge znašajo 11% vseh svetovnih zaloz.

Velika petrolejska bogastva Saudijske Arabije kontrolira ameriški kapital, v največji meri Standard Oil Company. Ta družba bo skupno z družbo "Transarabian Pipeline Compagnie" zgradila velikanski naftovod iz centralne Arabije (iz Quatara v provinci el Hasa) na Sredozemsko morje. Ta naftovod bo dolg okrog 2000 km. En krak tega ogromnega petrolejskega kanala bo končal v Haifi, drugi pa v Suez, torej na egiptovskih tleh. Amerikanci pa so si zagotovili petrolejske vrelce tudi v Kuwaitu na severnem robu Perzijskega zaliva, dočim nadzoruje petrolejske vrelce na Bakreinskih otokih britanski kapital.

Zanimanje ameriškega kapitala za petrolejske vrelce in druga bogastva v deželah bližnjega vzhoda (zlasti bombaž) je torej vedno

ODHOD V CALIFORNIJO

Salinas, Cal. — Mojega moža sem dolgo nadlegovala, da bi prodal dom in se preselil v Californijo. In kakor je Eva pregovorila Adama v paradizu, tako sem tudi jaz uspela — beseda je postala meso. Dom smo prodali in se pričeli pripravljati na dolgo pot. Mimo grede smo še enkrat obiskali naše prijatelje, dasi smo morali iti precej vstran.

Bon Air smo se namenili zapustiti 28. septembra. Nič sluteč, kaj se pripravlja, sem najprvo izvršila svoje gospodinsko delo, nato pa vzela v roko Prosveto in čakala na moža, ki je imel priti domov iz prenegovnika ob enajstih zvečer. To je bilo v soboto, 21. septembra. Nenadoma pa je nekdo potrkal in po običajnem pozivu "come in", se je na vratih prikazal Okičkov Jože. Vprašal me je, če je doma sin Lojze. Odgovorila sem mu, da ni, kajti fantje hodijo ob sobotah po svojih potih.

Zopet je nekdo potrkal na vrata in vstopila je Mrs. Mary Morhefka, zanjo pa cela vrsta žensk in vsaka je nekaj nesla, kakor da so bile namenjene na dolgo potovanje. Jože Okički se je potuhnjeno mugal. Za ženskami je prišel še Jože Mrak in pričeli nakladati na mizo jestvine in in pijačo, nato pa so zavpili "surprise". Tako sem bila presenečena, da nisem vedela kaj sem delala. Še nikdar v mojem življenju nisem bila tako gjenjena kot tedaj. Povrhu pa še tako lepa darila od Samostojnega ženskega krožka, kakor tudi od Mrs. Skerbec in Mrs. Lupek.

Tistega trenutka ne bom nikoli pozabila. Imena vseh posameznikov ne bom naštetela, ker jih ne bi priobčil br. urednik, zato pa se prav lepo zahvaljujem vsem in upam, da bom imela kdaj priliko povrniti vsaj nekoliko. Bilo je kakor na svatbi, ničesar ni manjkalo. Tudi brez harmonike ni bilo, kajti za to je poskrbel Vinc Bukovec. Sledilo je petje in ples in zabavali smo se pozno v noč.

Koj mož je prišel domov ob 11. uri in ko je slišal ropot, si je menda mislil, da mu je žena znorela, ker ima navit tako glasno radio. Ni še prestopil čez prag, ga je že prišla Mrs. Kuska in moral je piti, zaeno pa je bil ves začuden, kaj to pomeni. Ako ne bi bil tako črn od premožg, bi moral takoj plesat.

Na zabavo so prišle ženske iz Franklina, St. Michaela in iz Bon Aira. Iz tega se vidi, da je vredno spadatah hi kakšni organizaciji. Ženski krožek sem tudi jaz pomagala ustanoviti in mu želim obilo uspeha. Ostala bom še nadalje krožkova članica, kajti skušala sem vedno biti aktivna članica.

Še ni bilo pozabljeno moje presenečenje, ko mi je prišlo na uho, da bo priredil 26. septembra lovski klub odhodno moje-mu možu. No, to pa je že preveč, saj si nisva zaslužila toliko časti. On je bil tajnik tega kluba 18 let in delal za napredek po svojih močeh.

Odhodno so mu priredili v dvorani Michaela Kmetza. Najlepša hvala vsem, ki so prispevali k odhodnici, prav tako predsedniku Jovu Korbarju za lep govor, enako bivšemu predsedniku Franku Turšiču, ki je v

no večje. Ameriška družba "Standard Oil" gradi n. pr. petrolejsko rafinerijo v Lebanonu. Pred kratkim pa sta dve veliki petrolejski družbi (angleška in ameriška) prosili egiptsko vlado, naj jima dovoli izkoriščanje petrolejskih vrelcev in Sinajskem polotoku, ki leži vzhodno od Sueza. Ne brez zveze s prodajanjem tujega kapitala na bližnji vzhod so tudi poročila o gradnji številnih aerodromov (civilnih) od centralne Turčije pa do Saudijske Arabije in Perzijskega zaliva, ki jih financira ameriški kapital. Ta aktivnost ameriških petrolejskih družb pa zasleduje poleg ekonomskih momentov tudi politične.

Novi mehiški predsednik Miguel Aleman z ženo. Ta slika je bila sneta na dan ustoličenja. Aleman je dejal, da se bo držal ciljev mehiške revolucije — zvišanje življenjskega standarda za maso, razširjenje in izboljšanje kmetstva, protektiranje delavskih pravic, industrializiranje dežele in podobno.

imeni kluba poklonil možu lepo zlato uro z vrezanim njegovim imenom. Moj mož je bil tako ganjen, da ni mogel spregovoriti niti besede. On je sedaj vedno v duhu pri svojih starih prijateljih in bi rad vedel, koliko je postrelil zajčkov in fazanov ta in oni. On je namreč strasten lovec, kar lahko tudi pričajo californijski zajci, ker jih je že nekaj podrl.

Prišla je ura odhoda, ki je bila zelo težka. Najlepša hvala Mrs. Truščič, Mrs. H. Keytock in Michaelu Kmetzu za popotnico. Prišla nam je zelo prav, ker se je prav tedaj težko dobila meso. Bilo je že sedem, predno smo se poslovili od vseh. Nazadnje pa smo večerjali pri moževem bratu na Moxhamu.

Naša prva postaja je bila Aliquippa. Obiskali smo družino Frank Simonich st. Ko smo dospeli tja, so že spali spanje prav ničnega, zato je bilo težko potrkati na vrata, toda ni bilo drugega izhoda. Mrs. Simonich je prišla odpirati in nam povedala, da je šla prav kar spat. Prenočili smo pri njih, drugi dan pa nam je gospodinja s hčerko pripravila okusno kosilo, za katero prav lepa hvala. Po kosilu smo se odpeljali proti Sharonu v spremstvu Mrs. Simonich. Ne zamezuje, Frank, ker smo ti odpeljali družico za nekaj časa.

(Konec prihodnjic.)

Sylvia Skedel.

OB ZAKLJUČKU LETA

Sharon, Pa. — Leto 1946 se namigiba k zatonu. Kaj vse smo doživeli v tem letu! V mnogih družinah vlada danes žalost in praznota. Izgubile so dragega očeta, ljubo mater, brata ali sestro.

Da, leto 1946 je bilo dokaj burno: mnogo stavek, mrženj, preprirov, natočevanja, obrekovanja, izzivanja in gojenja sovraštva proti delavcem. Sovražstva in boji niso človeštvu prinesli še ničesar dobrega, huciga pa že veliko! Nestrpnost, bodisi verska, politična ali na-

rodna, je že zahtevala potoke krvi in neizrečnega trpljenja. Zadnja svetovna vojna je uničila milijone mladih življenj direktno in indirektno, da sploh ne govorimo o silnih telesnih in duševnih mukah in pomanjkanju, ki so ga pretrpeli vojaki na bojiščih, velik del ostalega prebivalstva pa doma.

Krivica ne odpravi krivice, sovraštvo ne odpravi sovraštva, boj ne odpravi boja! Rešitev svetovnih gospodarskih problemov ne leži v mednarodnem izzivanju, sovraštvu in bojih! Za rešitev teh problemov je treba manj trme in sebičnosti, pa več bratstva in medsebojne popustljivosti. Včas je bolezen tako huda in nevarna, da je edina pomoč radikalna operacija. In kadar je taka operacija potrebna, naj se izvrši po predpisih znanosti in po kompetentnih zdravniških. Ako pa bo vsak član svoje družine, ki nima pojma o zdravniški vedi, vzel v roke svoj nož, žago ali sekirino in skušal bolnika na svoj način operirati, je njegova usoda zapečatenata. Tudi po pravilno izvršeni operaciji, ne bo bolniku pomagalo k okrevanju, če ga bodo člani družine neprestano zbadali s šili in šivankami.

Vidi se mi, da je zgoraj navedeno dejstvo samo ob sebi umevno, kljub temu je resnica, da se mnogokrat ne upošteva niti v malem niti v velikem. Prepripi in neprestana izzivanja ne prinesejo koristi nobeni skupini, pač pa mnogokrat povročijo razkroj ali vsaj znatno škodo.

Vsi ljudje smo zmotljivi in zmožnosti nas vseh so omejene. Nekateri so bolj zmožni, drugi manj, patenta na absolutno zmožnost in nezmožnost pa nima nihče. V vseh skupinah pa mora biti nekaj red in poslovanje se mora vršiti po gotovih predpisih in določbah. V demokratičnih institucijah velja pravilo, da odloča večina. Res je da tudi večina lahko napravi napako, res pa je tudi, da se laže zmoti ena glava kot sto tisoč.

Nobena država nima postav in nobena organizacija nima pravih, ki bi ugajala vsakemu posameznemu članu. To so moja priporočila za leto 1947. Upoštevalje jih! Vsem srečno novo leto!

Jack Yeri.

GLAS NAŠEGA STAREGA

DOPIŠNIKA

Hudson, Wyo. — Že nekaj časa nisem čital Prosvete, sploh nobenega časopisa. Če si v bolnišnici, si želiš, da se čimprej izkidaš domov, posebno če si v takem kraju, kjer se moraš ravnanati tako kot drugi hočejo, ako pa ne ubogaš duhovnika, potem je najbolje, da greš, če le moreš, kajti v nasprotnem slučaju si ti lahko pripeti še kaj hujšega.

Dospeti domov, sem precej pričel prebirati Prosveto in No-

vo Dobo. Toda kateri koli časopis vzamem v roke, me razalostiti in razjezi, ko vidim kako bestialno počenjajo naši dobri zavvezniki in prijatelji z našim ljudstvom na Primorskem in okrog Trsta.

Kje neki so tisti možaki, ki so tako hvalili Slovane v času vojne in jim obetali vso pomoč, sedaj pa pomagajo tatovom po raznih lukah, da krađeje revežem poslano blago in živeč. Z največjim studom se moraš obrniti od takega diplomata, pa naj bo angleški, italijanski ali pa ameriški. Dokler je živel pokojni predsednik Roosevelt, je bilo še nekaj dobrih diplomatov in vladnih uslužbencev. Edino Wallace je nekaj časa bral kozje molitvice predsedniku Trumanu in drugim, potem pa je še on pobral šila in kopita in šel iz vladne službe. Tako se zgodi, ako se kdo ne poda kapitalistom.

Sedaj se vidi, da je še mnogo rojakov po Ameriki, ki se ne marajo usmiliti s par dolarji sirot v Sloveniji. Meni se zdi, da je med nami še na tisoče oseb, ki bi lahko darovale še kak dolar, ampak je križ, ker gospodje tega ne odobravajo, kajti mislijo si: sedaj jih bomo ozdravili in izolali, ko bodo pa odrasli, bodo obrnili hrbet Rimu, kar bi bilo pravilno, kajti dobrega duhovnika se danes težje najde kot belo vrano, to pa vsled tega, ker ljudstvo samo ne misli, kaj je prav in kaj ni. Vemo, da so ljudje s dobrim srcem in bi pomagali, a se puste preslepti raznim farizejem, kateri sami ne verujejo v tisto, kar oznanjajo in razlagajo v cerkvah.

Prav sedaj prihaja tisti čas, ko bodo v cerkvah peli slavo Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, vprašanje pa je, kje je tisti mir, da ga ni nikjer. Koliko nam bo ta humbug pomagal, bomo lahko videli. Gotovo pa je, da bo papežu pomagano in njegova bisaga bo bolj polna, to pa vsled tega, ker se ljudje ne zavedajo, da je ves denar, ki ga prispevajo ob božiču, stran vržen.

Dne 21. oktobra je tukaj umrl br. John Berce, 70 let star, doma iz Dolenje vasi nad Škofjo Loko. Bil je član družstva 183 SNPJ v Hudsonu in družstva št. 18 ABZ v Rock Springsu. Tu zapuščal žalujoučo ženo Meto in dva sinova Johna in Antona. Slednji je še pri vojakih nekje v Manili. Pokojnik je prišel v Staro Loko kot mlad pastir in je ostal v tej vasi do vpoklica v vojaščino, potem pa je šel v Ameriko in se ustavil naprej v Rock Springsu. Delal je tudi po drugih krajih, nazadnje pa se je tukaj ustanoval in se oženil.

Vreme imamo še vedno lepo in če bo tako do sv. Jožefa, potem ne bo hude zime.

V Erapahoe Journalu sem čital, da so Indijanci poslali deputacijo v Washington z namenom, da bi se sklicala konferenca in poslalo nanjo po enega delegata iz vsake države, nakar bi se skupno pomenili glede poti, ki drži v nebesa, to pa vsled tega, ker se duhovniki vseh ver zgražajo, da je ta pot vsa razkopana in s trnjejem zaraščena, tako da kmalu ne bodo več moge duševne v nebesa. Nikar ne mislite, da bi imela pri tem prvo besedo Anglija, kakor pri drugih stvarih, temveč Amerika. Nekli član deputacije pa je sugestiral, če bi hotela katera država več prispevati, naj se vzame na znanje, da ne bo tako kot je bilo na zadnjih konferencah zunanjih ministrov. Tiste države, ki so največje žrtvovala za poraz nacifascizma, so bile najbolj zastopavljene. Papež pa lahko svojo pot napravi za svoje privržence.

Neki član dotične deputacije pa je priporočal, naj se naroči Angliji, da bi v kratkem poravnala tiste milijarde, ki jih dolguje še pred prvo vojno. Ako bi George Washington videl, kako naši diplomati dandanes služijo Angliji in Italiji, bi se od sramu obrnil v grobu.

Želim vesele božične praznike in srečno ter zdravo novo leto vsemu članstvu SNPJ in čitateljem Prosvete! John Pinter.

Raznoterosti

Občudovanje morlica

Ne samo filmski zvezdniki in zvezdnice, temveč tudi kriminalci najdejo občudovalce. Vsem je še v spominu mladi morilec Heirens iz Chicaga, ki je ropal na debelo in brutalno umoril tri osebe: najprvo vdovo, nato mlado vojačico, končno pa še šestletno deklico, katero je zaeno razmesaril na kose. Fant je bil talentiran, mlad in lep. Pred kratkim pa je ravnatelj jetnišnice povedal, da morilec prejema pisma, v katerih je izraženo občudovanje zanj.

13.000 voltov ni ubilo dečka

Usoda se res čudno igra! Zgodilo se je že, da je bil človek ubit od kamenčka, iz Baltimoreja, Md., pa poročajo, da je šlo skozi 9-letnega dečka Johna Floyda 13.000 voltov električnega toka, a fant je po čudnem naključju ostal živ. Za usmrtenje kriminalcev z električno rabijo šestkrat manj voltaže.

Čikaški "Sherlock Holmes"

Poznani angleški pisatelj Conan Doyle je v svojih povestih ustvaril nesmrtnega detektiva Sherlocka Holmesa, kateri je odkril še tako zamotan zločin. Čikaški policisti in detektivi pa niso nič podobni Holmesu, kajti umori in zločini so na dnevnem redu, ne pa obsojede teh zločincev. V tajnosti zavijih je še 267 umorov, med njimi tudi rop, ki je bil izvršen na policijski postaji na 11. cesti in State st.

Ljubezan in sovražno

V velikem mestu kot je Chicago se zgodi marsikaj. Avtomobilski voznik Joseph Dass je bil ločen od svoje žene, toda radi stanovanjske krize se naprej živel v istem stanovanju. Poročilo pravi, da je žena z drugimi hodila, moža pa podila iz hiše. Ko se je med njima ponovno vnel preprij, je mož v divji jezi pograbil samokres in jo ustrelil, nato pa padel na kolena in vzklical: "Ljubim te! Ljubim te!" V roki je še vedno tiščal kadečič se samokres.

Mater je ljubezen zavedla v tatvino

Božični prazniki so tu. Marsikateri materi se trga srce, ako nima denarja, da bi kupila božična darila svojim ljubim otrokom. V takem položaju se je nahajala neka čikaška mati. Mož je brez dela, denarja še za najpotrebnejše potrebščine ne, kaj šele za božična darila! Ne, revica se je napotila v neko veletrgovino in zmaknila nekaj igračk in oblačil za otroke. Sedaj se bo morala zagovarjati pred sednikom.

Letošnji božični prazniki bodo žalostni za marsikatero družino, kajti razmere se z vsakim dnem slabšajo za delavce, medtem ko kapitalisti žanjejo menoda največje profite v zgodovini Amerike.

Posledice gangsterskih filmov

V Washingtonu je ustrelil policista 14-letni Townsend Annes. Deček je ljubil gangsterske filme, orožje in se rad igral "ravnarje in žandarje". Na večer 13. dec. pa je deček pohajal na nekem prostoru za parkanje avtomobilov, mimoidoči policist pa je hotel vedeti, kaj išče tam, tedaj pa se je fantiček pogajal v beg, nato pa se obrnil in pričel streljati na policista. Zasledovanju se je pridružil še policist Taylor, a nenadoma se je zgrudil smrtno zadet.

Takih primerov je zmeraj več, zločini med mladino naraščajo, čemur pa se ni čuditi, kajti kinomografiji neprenehoma kažejo filme, v katerih se čestokrat povzdiguje kriminalce, prav tako v detektivskih in misterioznih povestih, ki jih oddajajo po radiu.

Star nadočitelj obdožen postatva

Neki nadočitelj Holt, star 61 let, je bil aretiran na obtožbo, da je storil silo dvema deklicama v mestecu Wolf Lake, Indiana. Vse kaže, da nimajo perverzne osebe nobene mere, pa četudi so izobraženi in stare.

Vesti iz nove, prerajene Slovenije in Jugoslavije

Tedenski pregled iz Slovenije

(Od našega stalnega dopisnika.)

V NOVEM MESTU GRADE NOVO TEKSTILNO TOVARNO

V letošnjem poletju so pričeli v Novem mestu graditi moderno tekstilno tovarno. Vsi tvorilni objekti bodo imeli skrbno izdelano ventilacijo ter urejeni predpisi tehnične in higienjske zaštite. Pred predilnico delajo garderobe, kopalnice, sobe za sindikaliste in večji prostor za zborovanja. V upravnem poslovanju nameščajo pisarne, stanovanja ter ekspedit, odkoder bodo bli novi izdelki v svet. Z novo tekstilno tovarno bodo pridobili ne samo Novomeščani, ampak vsi delovni ljudje širše okolice.

ZBRANJE KROMPIRJA V SLOVENIJI

Slovenija se je obvezala, da bo zbrala v jesenski kampanji približno 1,500 vagonov krompirja, ki ga bo odposlala v ostale bratske republike. V zameno pa bo prejela žito in druga živila. Odkup krompirja je dobro organiziran in bo v najkrajšem času zbrana določena količina.

NOV MOST ČEZ SAVINJO PRI ZIDANEM MOSTU

V najkrajšem času bo dograjen nov železniški most čez Savinjo pri Zidanem mostu. Novi most bo sposoben nositi večje obtežbe. Po načrtih strokovnjakov je bilo pri gradnji mostu prihranjenih preko 30,000 kg betonskega železa. Dosedanji most je bil porušen med domovinsko vojno.

POSPEŠEVANJE ŽIVINORJEVE V DALMACIJI

Iz sredstev obnovitvenega fonda je bilo izdano v letošnjem letu 30 milijonov dinarjev za dvig živinoreje v Dalmaciji. Z zneski so v glavnem nakupili živino. V pospeševanju živinoreje so ustanovili istočasno Svezu živinorejskih zadrug v Zveju.

BOMBAŽNI NASADI TUDI V VOJVODINI

Da bi pridelali v naši državi čim več tekstilnih surovin, smo napravili poskuse z bombažnimi nasadi v Dalmaciji in v Vojvodini. V Vojvodini so ustanovili poskusne postaje pri Novem Sadu, Beli Palanki in drugih krajih. Nasadili so bombaž bolgarske vrste. Poskusi so odlični uspeli in tako bomo že prihodnje leto nasadili bombažne planže tudi v Vojvodini.

TUDI OBRTNE DELAVNICE V ROKAH LJUDSKIH ODBOROV

V zadnjem času ustanavljajo v Beogradu prve obrtne delavnice, ki imajo namen, da se znižajo cene obrtnih izdelkov. Izvršni ljudski odbor mesta Beograda je ustanovil doslej ključavničarske, kleparske in instalaterske delavnice. Ljudski odbori tudi v drugih mestih in pokrajinah agilno pristopajo k ustanavljanju obrtnih delavnic, da bi se tako znižale dosedanje pretrane cene nekaterim obrtnim proizvodom in za kar nekateri zasebni obrtniki niso imeli dovolj razumevanja.

Ljudsko združništvo

Ljudsko združništvo GIBANJE V SLOVENIJI SE JAČA IZ DNEVA V DAN Vsa dan nastajajo nove zadruge, bodisi nabavljajno-prodajne, bodisi obrtno-produktivne, kmetijske ali delovne zadruge. Tudi število članstva neprestano narašča. Sredi avgusta je bilo včlanjenih okoli 125,000 združnikov, začetkom novembra pa se je število članov zvišalo na 132,000. Istočasno se je v tem razdobju povečalo tudi število odjemalcev in so naše zadruge dosegle že število 550,850. Poslovalnice (trgovin) so imele nabavljajno-prodajne zadruge (pri nas jih imenujemo "Naproe")

prirajejo zadržna predavanja. Prebivalstvo se z veseljem oklepa novega ljudskega združništva, vendar pa so zapreke od strani zavezniške vojaške uprave, ki večkrat prepovedujejo zlasti predavanja. Tako niso dovolili združnih predavanj v zadnjem času v Bovcu, Kobarižu in Kanalu.

Iz delavskega in strokovnega gibanja

VAŽNI SKLEPI GLAVNEGA ODBORA DELAVSKIH STROKOVNIH ORGANIZACIJ

Na zadnjem plenarnem zasedanju enotnih delavskih strokovnih organizacij so bili v pogledu pospešitve načrtnega gospodarstva v novi Jugoslaviji sprejeti važni sklepi, ki se tičejo nalog delavskih strokovnih organizacij. Da bi načrtno gospodarstvo čim prej uspelo, da bi dvignili našo zemljo iz kulturne in tehnične zaostalosti, da bi se s tem izboljšal materialni položaj delovnega človeka, da bi se zgradila močna industrija kot pogoj naše neodvisnosti, bodo strokovne delavske organizacije vodile tekmovanje za doseg te naloge. Delavski razred je poklican, da si zgradi lastno državo. Zato s ponosom in veseljem pristopa h graditvi in visoko dviga duh udarništvu, duh razredne zavesti najširših delovnih množic, ki vedo, da delajo za sebe, v korist delovnemu človeku. Uradniki so naš ponos in udarnike ter izumitelje dvigamo na vodilna mesta v proizvodnji.

Da se ne bi zadrževala hitrost obnove in izgradnje naše dežele, uvažamo v proizvodnjo delovne norme. Strojovne organizacije same organizirajo sistem delovnih norm, da bo storilnost večja in v čim krajšem času. Za učinkovitost dela pa se priznavajo posebne nagrade. Izumitelji in tisti delavci, ki z izboljšavami dela prispevajo v proizvodnji, dobijo premije, ki so v razmerju s finančnim učinkom, doseženim z uporabo njihovih izumov in predlogov izboljšanja kolidov in metod dela, tehniki, količini ali kakovosti. Za povzdigo strokovnjakov (kadrov) se prirajejo večerni tečajji in seminarji, kjer se uče posamezni delavci ali pa skupine, dalje posebni tečajji za izkušene delavce in tiste, ki imajo pogoje, da se bodo razvili v odlične strokovnjake. Vsa pažnja mora iti za tem, da se dvignejo kulturno in politično novi delavci in žene ter mladina, ki je dokazala za gradnjo mladinske proge vso sposobnost pri delu ali pri organizaciji. Predvsem pa izpopolnjimo načrto dela tako tehnično kakor higijensko ter urejamo pravilno ozko stanovanja in prehrane.

Na takih temeljih delavske strokovne organizacije v tem razdobju pospešujejo delovni polet svojega članstva pri izgradnji našega gospodarstva, pri industrializaciji in elektrifikaciji naše domovine.

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

Radvanjska kmečka zadruga uspešno vrši svojo nalogo V Radvanju pri Mariboru so letos ustanovili kmečko-obdelovalno zadrugo, ki je združila zemljo, ki je bila nekoč v lasti nemških veleposestnikov ter mariborskega škofa. Te vrste zadrug so deležne največje podpore naših ljudskih oblasti, zakaj te zadruge se bore z največjimi težavami, ki prihajajo predvsem iz pomanjkanja inventarja ter preiskušanih vodnikov in izvežbanih združnikov. Dosedaj so radvanjski združniki pridelali nad 15 ton pšenice, 15 ton rži, 4 in 1/2 tone ječmene, 11 ton ovsa, 2 in 1/2 toni prosa, 80 ton krompirja, 22 ton koruze ter 5 in 1/2 tone sončnice. Orjejo že vse s traktorji ter uporabljajo skoro pri vsakem delu stroje. Ozimnih posevkov pa bodo letos posejali še enkrat toliko kakor lansko leto.

SPAJANJE ZADRUG (FUZIJE) V BEOGRADU

Da bi bilo poslovanje zadrug čim bolj uspešno in se ne bi nekateri manjše zadruge preveč drobile, so pričeli tudi v Beogradu s spajanjem zadrug v večje zadržne jedinice. Z združitvijo so zadržniki dosegli, da je nad poslovanjem boljši pregled, da je združena nabava in da so sredstvena tudi denarna sredstva. V Ljubljani smo izvršili spajanje že pred več meseci in je danes ljubljanska nabavljajno-prodajna zadruga (Naproe) največja zadruga te vrste v državi, ki zajema v svoje članstvo preko polovico vseh ljubljanskih potrošnikov.

SPAJANJE ZADRUG (FUZIJE) V BEOGRADU

Da bi bilo poslovanje zadrug čim bolj uspešno in se ne bi nekateri manjše zadruge preveč drobile, so pričeli tudi v Beogradu s spajanjem zadrug v večje zadržne jedinice. Z združitvijo so zadržniki dosegli, da je nad poslovanjem boljši pregled, da je združena nabava in da so sredstvena tudi denarna sredstva. V Ljubljani smo izvršili spajanje že pred več meseci in je danes ljubljanska nabavljajno-prodajna zadruga (Naproe) največja zadruga te vrste v državi, ki zajema v svoje članstvo preko polovico vseh ljubljanskih potrošnikov.

RADVANSKA KMEČKA ZADRUGA USPEŠNO VRŠI SVOJO NALOGO

Radvanjska kmečka zadruga uspešno vrši svojo nalogo V Radvanju pri Mariboru so letos ustanovili kmečko-obdelovalno zadrugo, ki je združila zemljo, ki je bila nekoč v lasti nemških veleposestnikov ter mariborskega škofa. Te vrste zadrug so deležne največje podpore naših ljudskih oblasti, zakaj te zadruge se bore z največjimi težavami, ki prihajajo predvsem iz pomanjkanja inventarja ter preiskušanih vodnikov in izvežbanih združnikov. Dosedaj so radvanjski združniki pridelali nad 15 ton pšenice, 15 ton rži, 4 in 1/2 tone ječmene, 11 ton ovsa, 2 in 1/2 toni prosa, 80 ton krompirja, 22 ton koruze ter 5 in 1/2 tone sončnice. Orjejo že vse s traktorji ter uporabljajo skoro pri vsakem delu stroje. Ozimnih posevkov pa bodo letos posejali še enkrat toliko kakor lansko leto.

LEP RAZVOJ LJUDSKIH ZADRUG TUDI NA GORIŠKEM

Članov je sedaj že skoro 4,000 v 246 zadržugah. Za pospeševanje zadržugarstva skrbe takozvane zadržne komisije, ki stalno

Slovensko združništvo včeraj in danes

Dr. Lemeš Milan

(Nadaljevanje in konec)

Zadruga—mogočno sredstvo za utrditev ljudske oblasti

V tej vlogi pa postaja zadruga mogočno sredstvo za utrditev in izgraditev ljudske oblasti. Najožje sta namreč povezani vprašanje dvigovanja ljudske blaginje in ljudske življenske ravnani na eni strani ter utrditve ljudske oblasti na drugi strani. Ljudske množice imajo silno natančno razvit čut za gospodarska vprašanja, radi česar tu silno naglo reagirajo, če se ta vprašanja pravilno ne rešujejo. V to področje pa ne spada samo vprašanje pravilne in zadostne proizvodnje, marveč zlasti vprašanje zadostne in enakomerne oskrbe širokih ljudskih množic z življenjskimi potrebščinami in vprašanje dvigovanja splošne življenske ravnani te množice. Morada ne stopa nikjer tako ostro v ospredje ozka povezanost med gospodarstvom in politikom, kakor ravno na področju razdeljevanja blaga industrijske in kmetijske proizvodnje.

Osnovni temelji ljudske oblasti predstavljata zveza delavcev, kmetov in delavnih intelektualcev

Ena izmed bistvenih pridobitev naše narodno-osvobodilne borbe in obenem tudi eden izmed osnovnih temeljev naše ljudske oblasti predstavljata zveza delavcev, kmetov in delavnih intelektualcev, skratka ozka povezanost med mestom in podeželjem. Ta povezanost nas je osposobila v dobi fašistične okupacije in narodno-osvobodilne borbe, da smo bili v stanju uspešno voditi borbo na življenje in smrt proti fašizmu in njegovemu izdajalskemu zavezniku iz vrst domače reakcije.

Ta povezanost nam je omogočila, da smo preneli vse narodno-osvobodilne in uspešne uspešno voditi borbo na življenje in smrt proti fašizmu in njegovemu izdajalskemu zavezniku iz vrst domače reakcije. Ta povezanost nam je omogočila, da smo preneli vse narodno-osvobodilne in uspešne uspešno voditi borbo na življenje in smrt proti fašizmu in njegovemu izdajalskemu zavezniku iz vrst domače reakcije.

Zadruga ima odločilno vlogo v politični vlogi širokih ljudskih množic

Slovenska zadruga je dobila v dobi ljudske demokracije novo vlogo na področju gospodarstva in politike. Ona ni več samo organizacija vzajemne samopomoči in samobrambe, marveč je postala osnovni organ v izvajanju gospodarske politike političnega vodstva in v izvajanju gospodarskega načrta. Združništvo igra važno vlogo pri izgraditvi razdelilnega aparata v prehrani in preskrbi ljudstva, ono odločilno sodeluje pri obnovi gospodarstva in ono je poklicano, da sproži ustvarjalne in organizacijske sposobnosti ljudskih množic pri dvigovanju proizvodnje. S tem pa postane zadruga tudi visoka gospodarska šola za ljudstvo v upravljanju gospodarstva na vseh področjih.

Ker pa je gospodarstvo odločilni faktor v politiki, zadobi zadruga a tem tudi odločilno vlogo v politični vlogi širokih ljudskih množic. Najuspešnejša politična vzgoja množic je ravno mogoča na drobni vsakdanjih gospodarskih vprašanjih in na reševanju teh vprašanj. V borbi proti spekulaciji in izkoriščanju postaja zadruga poleg sindikalne organizacije važen kontrolni organ in osnovna borbena organizacija. Razumljivo je, da priznava naša ustava združništvo vlogo pri izvajanju gospodarskega načrta in gospodarske politike naše države.

Zadruga organizacija je poklicana, da zlasti v nabavno-prodajnih zadržugah gospodarsko povezuje široke množice potrošnikov mest in vasi s širokimi množicami drobnih kmetijskih proizvajalcev. Nabavno-prodajne zadruge izročajo na podeželju vodstvo in kontrolo, na področju razdeljevanja blaga ljudskim množicam, predvsem pa malim in srednjim kmetom. Ta gospodarska povezava ljudstva v nabavno-prodajnih zadržugah, ki zavzemajo vedno večji razmah, bo cementirala zvezo ljudskih množic z delavskimi razredom na čelu. Preprečila bo, da bi se kdaj uspelo fašističnim in reakcionarnim protiljudskimi silam, da bi razbile v težkih borbah pridobljeno ljudsko enotnost, zlasti pa zvezo med delavci in kmeti. Na ta način pa bo tudi omogočeno najožje sodelovanje med zadržno organizacijo in strokovnimi organizacijami delavcev in nameščencev. Povezana in enotnost ne bosta ustvarjena samo med ljudskimi množicami, marveč tudi med njihovimi množičnimi organizacijami, ki jih predstavljajo sindikati in zadruge.

Zadržna organizacija bo dvignila množice malih in srednjih kmetov

Razdrobljenost drobnih kmetijskih proizvajalcev je ustvarila stvarne pogoje, da so v preteklosti bile kmetijske množice često orodje spekulacije in reakcije. Zdržitev teh množic v zadržugah bo zabranila reakcionarnim in izkoriščevalnim elementom, da bi mogli uspešno pristopiti k zlorabljanju teh množic v svoje sebične, mračnjaške in protiljudske svrhe. Zadržna organizacija, zlasti pa kmetijske proizvajalce zadruge bodo dvignile množice malih in srednjih kmetov na višjo stopnjo kmetijske proizvodnje, zajamčile jim bodo

splošno blaginjo in vodstvo v teh zadržugah. Na vasi bodo izločile izkoriščevalne, spekulativne in reakcionarne elemente. Preprečile bodo nastajanje novih izkoriščevalnih in reakcionarnih elementov, ki se sicer stalno izločujejo na vasi iz vrst drobnih kmetijskih proizvajalcev. Vsekakor pa bodo zavirale nastajanje in udeleževanje takih elementov. Kmetijsko proizvajalce zadruge bodo v veliki meri preprečile, da bi kmetijske množice ostale še v naprej slepo orodje v rokah fašizma in reakcije ter predmet izkoriščanja.

Predbojevnice za napredek na vasi pa so vsekakor naše nove kmetijske zadruge za skupno obdelavo zemlje in naše vinogradniške zadruge, ki so poklicane, da prepredo iz naših kmetijskih domov enkrat za vselej revščino in srednjeveško zaostalost v proizvodnji in v življenju. Razširitev njihovega omrežja bo z jamčilo najožje gospodarsko sodelovanje med industrijsko in kmetijsko proizvodnjo, med delavci in kmeti, zajamčilo bo našo ljudsko demokracijo in postala bo naše gospodarstvo na nove temelje, ki bodo za vselej izločili iz našega življenja izkoriščanje človeka po človeku, obenem pa bodo stalno in vzdržno dvigali splošno ljudsko blaginjo in življensko raven najširših množic.

Da se bo združništvo usposobilo za izvrševanje vseh teh svojih nalog, jo potrebno, da se osvobodijo vseh nezdravih ostankov iz preteklosti, vsih nedemokratskih, trgovaško-spekulativnih, birokratskih, reakcionarnih, fašističnih in izdajalskih elementov, kakor tudi vseh starih pogledov na vlogo in naloge zadržne organizacije.

Da se bo združništvo usposobilo za izvrševanje vseh teh svojih nalog, jo potrebno, da se osvobodijo vseh nezdravih ostankov iz preteklosti, vsih nedemokratskih, trgovaško-spekulativnih, birokratskih, reakcionarnih, fašističnih in izdajalskih elementov, kakor tudi vseh starih pogledov na vlogo in naloge zadržne organizacije. Da se bo združništvo usposobilo za izvrševanje vseh teh svojih nalog, jo potrebno, da se osvobodijo vseh nezdravih ostankov iz preteklosti, vsih nedemokratskih, trgovaško-spekulativnih, birokratskih, reakcionarnih, fašističnih in izdajalskih elementov, kakor tudi vseh starih pogledov na vlogo in naloge zadržne organizacije.

Da se bo združništvo usposobilo za izvrševanje vseh teh svojih nalog, jo potrebno, da se osvobodijo vseh nezdravih ostankov iz preteklosti, vsih nedemokratskih, trgovaško-spekulativnih, birokratskih, reakcionarnih, fašističnih in izdajalskih elementov, kakor tudi vseh starih pogledov na vlogo in naloge zadržne organizacije. Da se bo združništvo usposobilo za izvrševanje vseh teh svojih nalog, jo potrebno, da se osvobodijo vseh nezdravih ostankov iz preteklosti, vsih nedemokratskih, trgovaško-spekulativnih, birokratskih, reakcionarnih, fašističnih in izdajalskih elementov, kakor tudi vseh starih pogledov na vlogo in naloge zadržne organizacije.

Zadržna organizacija bo dvignila množice malih in srednjih kmetov

Razdrobljenost drobnih kmetijskih proizvajalcev je ustvarila stvarne pogoje, da so v preteklosti bile kmetijske množice često orodje spekulacije in reakcije. Zdržitev teh množic v zadržugah bo zabranila reakcionarnim in izkoriščevalnim elementom, da bi mogli uspešno pristopiti k zlorabljanju teh množic v svoje sebične, mračnjaške in protiljudske svrhe. Zadržna organizacija, zlasti pa kmetijske proizvajalce zadruge bodo dvignile množice malih in srednjih kmetov na višjo stopnjo kmetijske proizvodnje, zajamčile jim bodo

splošno blaginjo in vodstvo v teh zadržugah. Na vasi bodo izločile izkoriščevalne, spekulativne in reakcionarne elemente. Preprečile bodo nastajanje novih izkoriščevalnih in reakcionarnih elementov, ki se sicer stalno izločujejo na vasi iz vrst drobnih kmetijskih proizvajalcev. Vsekakor pa bodo zavirale nastajanje in udeleževanje takih elementov. Kmetijsko proizvajalce zadruge bodo v veliki meri preprečile, da bi kmetijske množice ostale še v naprej slepo orodje v rokah fašizma in reakcije ter predmet izkoriščanja.

Predbojevnice za napredek na vasi pa so vsekakor naše nove kmetijske zadruge za skupno obdelavo zemlje in naše vinogradniške zadruge, ki so poklicane, da prepredo iz naših kmetijskih domov enkrat za vselej revščino in srednjeveško zaostalost v proizvodnji in v življenju. Razširitev njihovega omrežja bo z jamčilo najožje gospodarsko sodelovanje med industrijsko in kmetijsko proizvodnjo, med delavci in kmeti, zajamčilo bo našo ljudsko demokracijo in postala bo naše gospodarstvo na nove temelje, ki bodo za vselej izločili iz našega življenja izkoriščanje človeka po človeku, obenem pa bodo stalno in vzdržno dvigali splošno ljudsko blaginjo in življensko raven najširših množic.

Da se bo združništvo usposobilo za izvrševanje vseh teh svojih nalog, jo potrebno, da se osvobodijo vseh nezdravih ostankov iz preteklosti, vsih nedemokratskih, trgovaško-spekulativnih, birokratskih, reakcionarnih, fašističnih in izdajalskih elementov, kakor tudi vseh starih pogledov na vlogo in naloge zadržne organizacije.

Da se bo združništvo usposobilo za izvrševanje vseh teh svojih nalog, jo potrebno, da se osvobodijo vseh nezdravih ostankov iz preteklosti, vsih nedemokratskih, trgovaško-spekulativnih, birokratskih, reakcionarnih, fašističnih in izdajalskih elementov, kakor tudi vseh starih pogledov na vlogo in naloge zadržne organizacije. Da se bo združništvo usposobilo za izvrševanje vseh teh svojih nalog, jo potrebno, da se osvobodijo vseh nezdravih ostankov iz preteklosti, vsih nedemokratskih, trgovaško-spekulativnih, birokratskih, reakcionarnih, fašističnih in izdajalskih elementov, kakor tudi vseh starih pogledov na vlogo in naloge zadržne organizacije.

Zadržna organizacija bo dvignila množice malih in srednjih kmetov

Razdrobljenost drobnih kmetijskih proizvajalcev je ustvarila stvarne pogoje, da so v preteklosti bile kmetijske množice često orodje spekulacije in reakcije. Zdržitev teh množic v zadržugah bo zabranila reakcionarnim in izkoriščevalnim elementom, da bi mogli uspešno pristopiti k zlorabljanju teh množic v svoje sebične, mračnjaške in protiljudske svrhe. Zadržna organizacija, zlasti pa kmetijske proizvajalce zadruge bodo dvignile množice malih in srednjih kmetov na višjo stopnjo kmetijske proizvodnje, zajamčile jim bodo

Washington — ONA — Uporni La Guardia je odločno zagovarjal ustanovitev novega mednarodnega fonda za razdeljevanje pomoči stradalajočim narodom, trdeč, da je na tem polju potrebno mednarodno sodelovanje. Naziranje ameriškega državnega oddelka pa je temu načrtu nasprotno, in je izrazil med člani Unre, precej odpora in trpkosti. La Guardia je odkrito izjavil, da ameriški načrt ni nič drugega kot poskus izkoriščati hrano in podporo v korist političnih ugodnosti. Poslovođa državnega tajnika Acheson pa je napadal vse "one Americance, ki se opravčujejo za najlepše stvari, katere dela njihova dežela, ali pa celo napadajo svojo domovino, ker njihova ni obveljala..." Člani Unre razmotrivajo o nekaterih posebnostih tega ameriškega stališča. Ker je Acheson govoril o nekkih deželah, ki imajo pod orožjem "neproduktivne" vojske, naglašajo na primer, da ima Grčija armada, ki požre najmanj 20 odstotkov njenega državnega proračuna. In vendar je ameriško državno tajništvo nedavno omenilo Grčijo kot eno dežel, ki naj prejemale nadaljnjo podporo. Ostali dve deželi, ki sta bili omenjeni, sta bili Italija in Avstrija.

Dodatno k temu naglašajo člani Unre a precejšnjo jezo, da je Amerika sklenila dogovor z Veliko Britanijo, ki bo jamčil Nemcem za prihodnja tri leta dostojno življenje. Tako se godi sovražnikom, dočim bodo nekatere zavezniške dežele obsojene na glad in lakoto, poudarjajo omenjeni člani Unre.

Zedinjene države so se obvezale, da bodo podpre Nemčiji s približno 3,000 milijoni dolarjev neposredne podpore, k čemur velja dodati še dobavo surovin, ki bodo dobavljene Nemčiji skozi prihodnja tri leta, da se počne v obrat njena industrija. Mnogim delegatom Unre je sedanje stališče Zedinjenih držav nemogoče objasniti in opravičiti, ne glede na to, da so si pridobile toliko zaslug za trpeče in stradalajoče narode v neposredni povojni dobi.

Postojna gradi opekarno

Postojna.—V okraju Postojna ni nobene opekarne. Mnogo je požganih in porušeni poslopji, ki se sedaj obnavljajo, zato je težko zadostiti veliki potrebi po opeki, ki se dovaža od drugod. Sedaj gradijo v Hraščah blizu Postojne novo opekarno, da bodo čim bolj zadostili domačim potrebam. Ker je na Krasu malo primerne ilovice za opeko, bodo izkoristili predvsem to, ki je v Hraščah. Zato so postavili leseno obratno poslopje, v bližini pa postavili sušilnice. Montiran je že stroj, ki bo po ureditvi opekarne izdeloval tudi po 3000 opek na uro. Težkoče so v tem, ker niso še postavljene tračnice, kjer se bo dovažal material. Ko bodo postavljene, bodo napravili še dvigalo za vagončke in začeli z delom. V začetku bodo izdelovali opeko za gradnjo obratnega poslopja, prihodnjo spomlad pa za obnovo okoliških vasi. Z lastno opeko bodo sezidali tudi moderne žagalne peči. Sedaj gradijo zasilno peč, kjer bodo obžigali prvo opeko. Prebivalstvo Pivke in Podnanosa z velikim zanimanjem spremlja gradnjo nove opekarnice.

NAROCNIKOM

Datum v oklopažu, na primer (Dec. 31, 1946), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročilna. Ponovite jo pravilno, da se vam list ne ustavi.

Lakota na Rumunskem

BUKAREŠTA.—ONA — Ameriški in rumunski uradni krogi so danes izjavili vašemu poročevalcu, da je pričakovati na Rumunskem prave lakote, ako dežela ne bo prejela pošiljate živeža iz sosednjih dežel—in o pravem času.

To izredno bogato poljedelsko deželo je suša udarila s tako silo in strogostjo, da mora zdaj pri svojih sosedih moleđovati za podporo. Jugoslavija je že posodila 20,000 vagonov koruze. Bolgarija je poslala 1000 vagonov pšenice in 420 vagonov fižela. Tudi Čehoslovaška in Madžarska sta prispevali po svojih najboljših močeh.

Pri tem je treba pomisliti, da vse te dežele same trpe veliko pomanjkanje.

Ob koncu UNRRe

Washington — ONA — Uporni La Guardia je odločno zagovarjal ustanovitev novega mednarodnega fonda za razdeljevanje pomoči stradalajočim narodom, trdeč, da je na tem polju potrebno mednarodno sodelovanje. Naziranje ameriškega državnega oddelka pa je temu načrtu nasprotno, in je izrazil med člani Unre, precej odpora in trpkosti. La Guardia je odkrito izjavil, da ameriški načrt ni nič drugega kot poskus izkoriščati hrano in podporo v korist političnih ugodnosti. Poslovođa državnega tajnika Acheson pa je napadal vse "one Americance, ki se opravčujejo za najlepše stvari, katere dela njihova dežela, ali pa celo napadajo svojo domovino, ker njihova ni obveljala..." Člani Unre razmotrivajo o nekaterih posebnostih tega ameriškega stališča. Ker je Acheson govoril o nekkih deželah, ki imajo pod orožjem "neproduktivne" vojske, naglašajo na primer, da ima Grčija armada, ki požre najmanj 20 odstotkov njenega državnega proračuna. In vendar je ameriško državno tajništvo nedavno omenilo Grčijo kot eno dežel, ki naj prejemale nadaljnjo podporo. Ostali dve deželi, ki sta bili omenjeni, sta bili Italija in Avstrija.

Dodatno k temu naglašajo člani Unre a precejšnjo jezo, da je Amerika sklenila dogovor z Veliko Britanijo, ki bo jamčil Nemcem za prihodnja tri leta dostojno življenje. Tako se godi sovražnikom, dočim bodo nekatere zavezniške dežele obsojene na glad in lakoto, poudarjajo omenjeni člani Unre. Zedinjene države so se obvezale, da bodo podpre Nemčiji s približno 3,000 milijoni dolarjev neposredne podpore, k čemur velja dodati še dobavo surovin, ki bodo dobavljene Nemčiji skozi prihodnja tri leta, da se počne v obrat njena industrija. Mnogim delegatom Unre je sedanje stališče Zedinjenih držav nemogoče objasniti in opravičiti, ne glede na to, da so si pridobile toliko zaslug za trpeče in stradalajoče narode v neposredni povojni dobi.

Postojna gradi opekarno

Postojna.—V okraju Postojna ni nobene opekarne. Mnogo je požganih in porušeni poslopji, ki se sedaj obnavljajo, zato je težko zadostiti veliki potrebi po opeki, ki se dovaža od drugod. Sedaj gradijo v Hraščah blizu Postojne novo opekarno, da bodo čim bolj zadostili domačim potrebam. Ker je na Krasu malo primerne ilovice za opeko, bodo izkoristili predvsem to, ki je v Hraščah. Zato so postavili leseno obratno poslopje, v bližini pa postavili sušilnice. Montiran je že stroj, ki bo po ureditvi opekarne izdeloval tudi po 3000 opek na uro. Težkoče so v tem, ker niso še postavljene tračnice, kjer se bo dovažal material. Ko bodo postavljene, bodo napravili še dvigalo za vagončke in začeli z delom. V začetku bodo izdelovali opeko za gradnjo obratnega poslopja, prihodnjo spomlad pa za obnovo okoliških vasi. Z lastno opeko bodo sezidali tudi moderne žagalne peči. Sedaj gradijo zasilno peč, kjer bodo obžigali prvo opeko. Prebivalstvo Pivke in Podnanosa z velikim zanimanjem spremlja gradnjo nove opekarnice.

NAROCNIKOM

Datum v oklopažu, na primer (Dec. 31, 1946), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročilna. Ponovite jo pravilno, da se vam list ne ustavi.

Lakota na Rumunskem

BUKAREŠTA.—ONA — Ameriški in rumunski uradni krogi so danes izjavili vašemu poročevalcu, da je pričakovati na Rumunskem prave lakote, ako dežela ne bo prejela pošiljate živeža iz sosednjih dežel—in o pravem času.

To izredno bogato poljedelsko deželo je suša udarila s tako silo in strogostjo, da mora zdaj pri svojih sosedih moleđovati za podporo. Jugoslavija je že posodila 20,000 vagonov koruze. Bolgarija je poslala 1000 vagonov pšenice in 420 vagonov fižela. Tudi Čehoslovaška in Madžarska sta prispevali po svojih najboljših močeh.

Pri tem je treba pomisliti, da vse te dežele same trpe veliko pomanjkanje.

Senatni volilni odevak je zadnjič posvetil tudi v Bilbotovo krajevino Mississippi in zaslišal v glavnem mestu Jacksonu stojine zamorcev, ki so pripovedovali o terorizmu, s katerim so jim bilbovci zabranili glasovanje pri prim

JURE

IVAN CANKAR

(Nadaljevanje)

Naložila mu je še svojo butaro in Jure se je sklonil v pasu; tako majhen je bil, da bi se začudil človek, če bi pogledal od daleč: Dvoje butar se ziblje na klancu, človeka pa ni pod njima!

"Ali težko nosiš?"
"Malo je počakal Jure, preden je odgovoril; zakaj ne samo na ramo in na pleča, tudi na prsi in na sapo sta mu tlačili butari."

"Lahko nosim," je rekel.
In nič ni lagal, zakaj njegovo srce je bilo veselo.

Pred vasjo je Meta vzela svojo butaro in jo je zadela na glavo.
"Da ljudje ne bodo brusili jezikov!"

Jure pa je komaj čutil, da je bilo breme lažje; kakor v sanjah je hodil, ves poln velikega, čudolepega upanja. Skozi vas sta šla, pa so gledali in kazali nanj, spogledovali so se in so se smejali.

"To je tisti!"
"Župan je dobro ukrenil . . . grešnik in bečarica!"

"Ampak redili ga bomo vendar . . . na občinske stroške!"

"Na naše stroške!"

In oči, naperjene nanj, so bile sovražne.

Jure pa ni videl sovražnih pogledov in tudi ni slišal zlovoljnih besed. Udari bi ga bil lahko zlovoljni na glavo, na tilnik, Jure pa ne bi rekel nič in bi se bil tiho smehljajal.

Prišli so paglavci, zgrnili so se vsenaokoli. Priletela je prešerna beseda, priletel je oster kamen.

"Petelin! Petelin! Petelin!"

Juretova butara se je zamajala, ampak Jure se je smejal v svojem srcu in je šel dalje tako mirno in lahko, kakor da bi šel skozi gozd.

"Ne morejo!" je rekel iz veselega srca tako naglas, da je zganil z ušnicami in da so se mu lica resnično zasmejala.

Ne mogli bi ukrasti, Niti obsenčiti bogastva, ki ga je bil poslal srcu Bog v svoji milosti.

Bilo je poldan, ko sta stopila v črno izbo; Jure je bil poten in truden, sopal je hitro, sunkoma. In vse njegove misli so hrepenele, da bi že dan minil in da bi že minila noč in da bi že zavzornila tista ura, ko bi se napotil sam; sam v cesarstvo božje, v svoj dom in k svojemu očetu . . .

IV.

Dolg je bil dan in dolga je bila noč v zatohli, črni izbi. Jure se je vzdramil, ko je bilo še tako temno, da je komaj razločil okno. Ampak že se je prikazala v oknu črna mreža, belilo se je zunaj. S široko odprtimi očmi je gledal

dal Jure, čakal je udan, poln sladkega hrepenenja. In ko se je nenadoma zasvetlikalo zunaj—zarja je trenila prvokrat k zaspanim očesom—je Jure vstal, da bi se napravil.

Pa se je vzdignila iz postelje kuštrava glava.
"Kam pa ponoči? Kam se ti mudi?"
Jure je legel in je zatisnil oči; ves je bil prestrašen.

"Glej, skoro bi se bil izdal, o Bog!"

Čutil je, ne videl, kako se je svetilo zmerom bolj, kako je že vesela zarja pogledala v izbo, slikala na sivo steno zlate podobe.

"Zdaj vstani!"

Vstal je počasi in leno, kakor da bi se mu nikamor ne mudilo, srce pa se mu je treslo od radosti. Vzel je svitek in vrv in kruh in je šel.

Skozi vas je šel počasi, s sklonjeno glavo in se ni ozrl nikamor. Čutil je časih na obrazu zlovoljen pogled, slišal je od daleč hudobno besedo, tudi paglavci so zabrzgali za njim skozi prste; ampak Jure se ni menil in ni poslušal; zakaj pot je bila kratka in je držala naravnost v paradiz.

Komaj je stopil na klanc, je vzdignil glavo, pomaknil si je kučno na tilnik in je stopil hitreje. Tako je človek močnejši in svobodnejši, kadar ugleda v daljavi svoj beli dom. Globoko in težko je zasopel Jure, postal je vrhu klanca, ozrl se je z velikim svobodnim pogledom.

Tam spodaj je ležala vas, tiha, uborna, dremajoča v nelepah sanjah. Tam spodaj so bili ljudje, sovražniki; tam spodaj je bilo življenje, je bila tujina. Kakor siva megla visijo nad vasjo neprijazni pogledi, neprijazne besede. Nanj gledajo temne, hudobne oči, ne dosežejo ga več; ostro kamenje leti in pada pod klanc; ne pada več nanj. Tam globoko spodaj je vse, kar je bilo nekoli; vse grdo trpljenje je tam, vsa srčna bridkost; in vse solze so tam in vse grenke noči . . .

Jure je vztrepetal, ko se je oziral na vas, in se je hitro okrenil. In ko se je okrenil, je tako pozabil na vas, na tujino in na vso bridkost. Urno preko lazov, urno preko polja, ob potoku, po mehkih stezah, proti gozdu, prijaznemu gospodarju. Zdaj ni postal, in se veliko oziral. "Čakaj ti name, rosnata loka, čakaj ti name, potok, čakaj name, črna rak . . . kadar bom težko nosil, kadar bom počival! Zdaj se mi mudi domov . . ."

Že od daleč mu je pošiljal gozd naproti hladno senco, ljubezniv pozdrav. In komaj je dospel Jure do sence, komaj za klatfro je stopil vanjo, je že legel in je sklenil roke pod glavo. Tako se ovije otrok materinih kolen, in ne čaka šele, da bi ga vzdignila v naročje.

(Dalje prihodnjati.)

Med sadajo učiteljsko stavko v St. Paulu, Minn., so učiteljice na ta način učile otroke — na piketni straži. Stavka je bila končana, ko je mestna vlada pristala na zahtevo za povzvišanje plače.

Slovenske delovne zadruga v Banatu

Lep kos plodne banaške zemlje so dobili slovenski kolonisti. Čim so se naselili v tej ljubeznivi pokrajini okrog Vršca, so že pokazali svojo ljubezen do dela. Vso pomlad so se trudili, da oskrbijo posevke in da si poleg tega čim prijetneje uredijo svoja domača ognjišča. Delo jih je tako osvojilo, da so po prvih pismih, s katerimi so sporočili v domovino, kako so se znašli na novih domačijah, le še težko seogli po peresu. Zdaj že žanjejo sadove svojega truda. Njihovi uspehi so tolikšni, da vzbujajo pozornost pri sosedih. Poleg marljivosti so naši rojaki tudi v Banatu pokazali zdrav smisel za povezanost in organizacijo in so sklenili: "S pomočjo zadrug bomo ustvarili novemu pokolenju lepše življenje!" O združnem gibanju, je nedavno obširneje poročala tudi beograjska "Seljačka borba", ki hvali prizadevnost naših rojakov, opisuje njihovo združno delo in jim napoveduje lepe uspehe.

Naši rojaki, kolonizirani po mnogih vaseh južnega Banata, so iz najrazličnejših slovenskih pokrajin. Po narečjih jih brž spoznaš: ti tam so iz Prekmurja, drugi s Ptujkega polja ali iz Holaz, pa jih je nekaj tudi iz ljubljanske okolice, pa spet Štajerci iz celjske in mariborske pokrajine. Brž so ustanovili delovne zadruga. V vasi Mariolana, severno od Vršca, imajo kar dve zadrugi. Matična zadruga, ki se imenuje "Stol", ima včlanjenih 33 slovenskih družin s 122 člani, ki imajo v skupni posesti 265 oralov zemlje. Delo zadruga "Stol" je dobro organizirano in se v redu razvija. Zadrugarji so si izvolili dva brigadirja: prvi je odgovoren za poljska dela, drugi skrbi za združno živino. Prvi brigadir odreja posamezna dela na poljih in livadah, vodi račun o tem, koliko zadrugarjev je dnevno na delu in koliko so storili, da se nato pravično deli dohodek. Vsakih 10 dni poročata brigadirji upravni zadruga. Drugi brigadir pa podo

dovršil svoj telefonski razgovor, ko je planil starček iz ravnateljstva sode. Njegovi sivi brki so se nervozno stresali, obraz mu je bil rdeč in ravnatelj je vpil, zakrivajoč slušalo z roko, besno za njim: "Mar menite, da kvartamo tukaj?! Vsak prihaja s svojimi nepomembnostmi prav tedaj, ko moram telefonirati!"

do vršil svoj telefonski razgovor, ko je planil starček iz ravnateljstva sode. Njegovi sivi brki so se nervozno stresali, obraz mu je bil rdeč in ravnatelj je vpil, zakrivajoč slušalo z roko, besno za njim: "Mar menite, da kvartamo tukaj?! Vsak prihaja s svojimi nepomembnostmi prav tedaj, ko moram telefonirati!"

V vasi Sečenovem, nedaleč nad Mariolano, že prav blizu rumunske meje, je tretja slovenska delovna zadruga "Ivan Cankar". Včlanjenih je 65 družin s 149 člani, ki premorejo 310 oralov zemlje. Cankarjanci so ustanovili svojo zadruga v aprilu. Posebna odlika Cankarjancev je svilarstvo. Doselej so vzgojili že 80 kg kokonov sviloprejk in jih prodali državnemu svilarstvu. Delo bi se še bolje razvijalo, če bi imeli več moških delovnih moči; v zadrugi je precej vdov. Da so bila vsa dela v redu opravljena, so se dobro izkazali domačini iz Sečenova in iz bližnje vasi Krive Bare, ki so pomagali slovenskim kolonistom pravočasno okopati vso turščico. Cankarjanci so samozavestni in pravijsko, da se bo delo kar najbolje razvijalo, ko izpolnijo svojo organizacijo. To bodo tem laže dosegli, ker vlada v zadrugi sloga in odhajajo zadrugarji vselej skupno na delo.

V vasi Velika Greda, nekaj kilometrov od Mariolane, so se slovenski naseljenci prav tako povežali v dve delovni zadrugi. Prva se imenuje "Stane Rozman" po narodnem heroju iz osvobodilne borbe. Ustanovljena je bila letos 15. marca, šteje 45 družin s 198 člani ter obsega

380 oralov plodne zemlje. Druga slovenska zadruga v Veliki Gredi se imenuje "Tome Vladimir", v njej je včlanjenih 40 družin s 149 člani, obdeluje pa 295 oralov zemlje.

V kratkih mesecih obstanka prvih slovenskih delovnih zadrug v Banatu, so se pokazali nedvomno vzpodbudni uspehi, pokazale pa so se tudi ovire. Poglavita težava je pomnjanje delovnih sil. Število vdov je v vseh kolonijah precejšnje, med moškimi pa so nekateri bivši tovarniški delavci in rudarji, ki se šele vživljajo v trdo delo na polju. Prav tako se morajo vsi slovenski rojaki iz bolj ali manj hribovitih predelov šele prilagoditi ravninskemu ozračju in koliko toliko spremenjenim življenjskim razmeram v banatski ravnici. Posledice vojne so seveda tudi krive te in one ovire. Primanjkuje zaprege. Vsekakor pa so obiskovalci začuli, da imajo slovenske kolonije že v prvem letu toliko živine. Še več jo bodo imele, ko bo letina vrgla primerne dohodke. Delo se v vseh zadrugah razvija po načrtu. V glavnem so se v zadruga povezale siromašne družine, ki doma v Sloveniji niso imele dovolj zemlje; med moškimi so po večini preizkušeni borci iz narodno osvobodilne vojne. V celem je začetek srečen in slovenski kolonisti so polni vere v bodočnost. Eden izmed njih je rekel poročevalcu, ki jih je nedavno obiskal: "S pomočjo zadrug in s složnim delom bomo ustvarili sebi in svojim otrokom srečnejše življenje kakor je bilo prej usojeno nam."

Po Slov. Poroč.

Razni mali oglasi

GLEJTE GLEJTE

CENE GREDO NAJGOR

PRIDITE DANES

ZDAJ JE ČAS DA GRADITE NA VAŠI ALI NAŠI LOTI. IZBERITE ENEGA OD NAŠIH NAČRTOV NA SKUPINI KRASNIH IZBRANIH ZEMELJIČ VAS KRASNIH IZ OPEKE ZIDANI BUNGALOW

Podstavki, ledinska trava, dreveje in grmičje

NIZKA CENA \$6.900 IN VEČ Dve stanovanjska zidana hiša \$6.950 PO DNEVU, VEČERIH IN OB NEDELJAH ULJUDNO VABLJENI GI'S NA OGLED Oglasište na 3536 Archer Ave. Laf. 0909

VAŠI OČESNI POMOČNIK

"PROLETAREC"

Socialistično-delavski tednik—Glasilo Jugoslovanke soc. zveze in Prosvetne matice. Pisan v slovenskem in angleškem jeziku. Stane \$3 za celo, \$1.75 za pol. \$1 za četrt leta.

NAROČITE SI GA!

Naslov: PROLETAREC

CHICAGO 23, ILL.

2301 South Lawndale Avenue

5 CENTS FOR AIR MAIL

SEE OUR SMART AIR MAIL STATIONERY

5 CENTS FOR AIR MAIL

SEE OUR SMART AIR MAIL STATIONERY

5 CENTS FOR AIR MAIL

SEE OUR SMART AIR MAIL STATIONERY

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prijeto eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine in eni naročniki. List Prosveta stane za vso enako, za člano ali nečlano \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani bi plačajo pri assessantu \$1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vaški družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnimo: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to tako naznaniti upravništvu lista. In obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za družin dršave in Kanado \$6.00	Za Chicago in okolico je \$7.50
1 tednik in 4.00	1 tednik in 5.50
2 tednika in 3.00	2 tednika in 5.50
3 tednike in 2.40	3 tednike in 5.50
4 tednike in 1.20	4 tednike in 2.70
5 tednikov in . . . nič	5 tednikov in 1.50
	Za Evropo je \$9.00

Isposnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ, 2857 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Ill.

Priloženo polijam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1. Ime Čl. druživa št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sleditih članov moje družine:

2. Čl. druživa št.

3. Čl. druživa št.

4. Čl. druživa št.

5. Čl. druživa št.

Mesto Dršava

Nov naročnik Star naročnik

Razni mali oglasi
20 acres good soil, buildings.
75 miles Chicago Loop.
HARRY BECKER
Wheatfield, Ind.

PATCHERS

For Cabinet Division

EXCELLENT PAY

(Plenty of over-time)

Good Working Conditions

MOTOROLA

GALVIN MFG. CORP.

4545 W. Augusta Blvd.

ALI GLEDATE ZA DOBRU PLAČO IN STABILNOST!

Telefon kompanija ima nekaj takih prilik

na

HIŠNICE

(JANITRESSES)

Takoj od začetka plača 72/8c na uru, po treh mesecih 77/8c na uru in po šestih mesecih po 82/8c na uru

ZENSKA ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MESTA

Delovne ure od 5:30 pop. do 12 ure ponoči

Oglasite se pri

ILLINOIS BELL

TELEPHONE

COMPANY

v uposlovalnem uradu za ženke v prtiličju

309 W. WASHINGTON ST.

V Prosveti so dnevno svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

Telefon

V. Karbovskaja

Pred durmi v sobo ravnateljica Kadkina je čakalo precej ljudi. Iz bridko-vdanega izraza na njihovem obličju se je dalo sklepati, da sede že dolgo tu in da tudi že računajo z daljšim čakanjem. Pod njihovimi galošami so nastale luže. Na klopi pri oknu je ležalo vse polno čepic. V kotu je sedela za svojo pisalno mizo čemer-na tajnica.

"Tega jaz sploh ne razumem!" se je razhudil rdečelas mladenič, ki je sedel najbližje ravnateljicim durim. "O čem neki blebetajo že vso uro?! Kdo je notri?"

"Debeluh z usnjatim plaščem!" je dejal ustrežljivo stavec, drugi v dolgi vrsti.

Rdečelasec je skomignil neučakljivo z ramami. "Jaz bi prišel, bi povedal, kar moram in — zborom. Ena, dve, tri bi bil vse opravil!"

V tem trenutku je stopil debeluh z usnjatim plaščem iz ravnateljstve sode.

"No, ste se slednjič le izželevali?" je strupeno vprašal stavec. Debeluh ni odgovoril. Ko je odhajal, ni sicer zaloputnil z durmi, a jih je vendar zaprl s pomenljivim poudarkom.

Ko je stopil rdečelas mladenič v ravnateljstvo sode, je sedel Kadkin in brskal z obema rokama po spisih, razmetanih po mizi. Slušalo si je bil stisnil med lice in rame, kar nikakor ni tako preprosto, kakor se zdi na prvi pogled.

"Dober dan!" je dejal rdečelasec in stopil k mizi.

Ne da bi bil ustavil brskanje po spisih, je zamrmral ravnatelj Kadkin mesto poždrava nekaj nerazločnega, pogledal strogo rdečelasca, skremžil obraz in govoril nato z očarljivo ljubeznivostjo v slušalo: "Le govorite . . . jaz pazljivo poslušam . . . brez pogoja . . . to vam seveda prepustimo. Za gotovino? . . . Kakor želite? . . . Naš naslov? . . ."

Vam je znan? Rad bi vam ga ponovil . . . Ni treba? . . . Pravil! . . . Toda prosim vas, kakor pač sami želite . . . rade volje . . . sicer me pa lahko prej zopet pokličite . . . Zelo me bo veselilo."

"Samo nekaj besedi!" je prosil rdečelasec. "Rad bi . . ."

"Trenutek, prosim," je dejal ravnatelj Kadkin neprijazno, pokrivaajoč z roko slušalo. "Obzirnosti pa res ne poznate!" je zarenčel nad rdečelascem. "Saj vidite, da ne kvartam! Halo! Sedaj je razgovor pretrgan! Kaj hočete prav za prav?"

"Rad bi . . ." je začel rdečelasec.

Zopet je zapel telefon. "Da, tu je Kadkin," je zapisal ravnatelj. "Jajčja centrala? Napačno so vas zvezali. Jajčja centrala je tu zraven! Potrpajte trenutek, brž vam povem njeno številko. Ali slišite? . . . Halo! . . . Ali ni odložil, ta cepce, slušala? In potem zahtevajo, naj bomo uslužni do kupcev!"

"Prodajte nam, prosim . . ." je zopet začel rdečelasec.

Zopet mu je telefon presekal besedo. Ravnatelj je snel slušalo.

"Da! Prosim? Direktor Kadkin . . . Halo! . . . Vi ne slišite? . . . Slabo razumete? Zelo preprosto: direktor. Ali naj besedo zlogujem? Tudi prav! Prosim! D kakor Demosten . . . Ne razumete? Torej D kakor Diogen . . . Kateri? No, tisti, ki je baval v kadi! Ste sedaj razumeli? Dalje: I kakor Ikar . . . Zelite drugo besedo? No, potem I kakor ischias . . . Kako? Kaj morem, če mi prihajajo na misel samo učene besede! Re-kujte križanke, pa doumete vse! Dalje! R kakor Rio de Janeiro . . . Ne, J kakor Jenny, največ rrr kakor Rio, Rio de Janeiro . . . Kje leži? Trenutek potrpljenja . . ."

Ravnatelj je pokrival dlanjo slušalo in se obrnil do rdečelasca: "Ali veste mogoče, kje leži ta Rio?"

"Tu zadaj nekje," je odgovoril

rdečelasec in pokazal z roko proti oknu.

"Halo! . . . Vas ne zanima? . . . Torej . . . opeko bi radi imeli? Prosim z največjim veseljem! . . . Kadar koli hočete . . . Seveda . . . Kolikor jih želite . . . Seveda ob sebi umevno . . ."

Nenadoma je ožaril blažen nasmešek mračni obraz rdečelasca mladeniča. Tako se je smehljajal Kolomb, ko je odkrival Ameriko. Poskočil je in zapustil sobo.

"To se torej prvi ena dve tri!" je očital starček in sam smuknil k ravnatelju.

Rdečelasec je stopil odločno do mize, za katero je sedela tajnica in segel po telefonskem slušalu.

"Kako številko ima ravnatelj?"

"Smešno," je zagodrnjala tajnica, ne da bi se bila začudila. "Govore in govore in še si niso vsega povedali."

"To je za vas pač vseeno!" je siknil rdečelasec. "Mogoče mu nisem rekel: Zbogom."

"Bodi kakor koli! Osem-dve-ena-ničla-tri."

Rdečelasec je sedel, naslonil komolce na mizo in izbiral številke.

"Halo! Ravnatelj Kadkin? Dober dan! Tu zastopnik zadruga: "Lastno delo" . . . Kako? . . . Lastno? . . . da, lastno . . . tudi mene veselil . . . izredno. Potrebujemo gradiva . . . Zelo hvaležen . . . Kako naj nam dobavljate? Naj vas to nikakor ne skrbi, mi sami pridemo po blago. Le brez skrbi . . . Najlepša hvala! . . . Soglašam. Vse dobro! Na svidenje!"

Odložil je slušalo, pomežiknil hudomušno proti durim v ravnateljstvo sode in zapustil sobo, vse čakajoče ljubeznivo pozdravljaje.

Ti so se spogledali in nato so stopali drug za drugim k telefonu. Pred očmi mrkoglede tajnice, se je topila bolj in bolj vrsta pred njo.

Zadnji prosilec je bil pravkar

TISKARNA S.N.P.J.

—sprejema vsa—

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabija za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ, DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmerne, unijsko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2857-59 S. Lawndale Avenue . . . Chicago 23, Illinois

TEL. ROCKWELL 4904